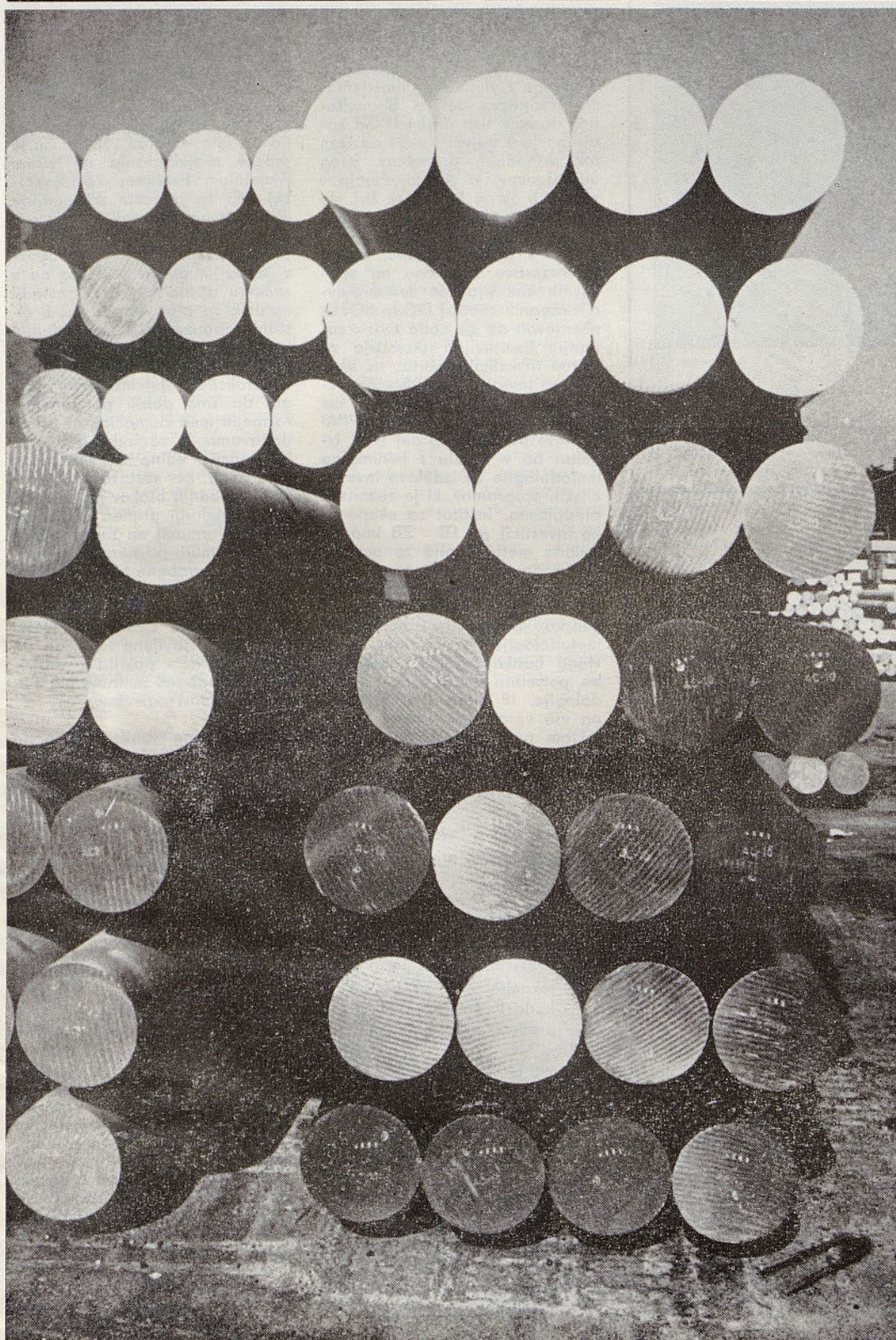

aluminij

Glasilno delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Pred prazniki

Pred nami so prazniki, ko bomo nekateri za več, drugi za manj dni odložili delo v tovarni, odšli na izlet, potovanje ali z vso vnemo zakopali v domačo zemljo, da bo jeseni obilnejše rodila.

Prav je tako. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da je prvi maj mednarodni praznik dela, ki so si ga na raznih koncih sveta priborili z mnogo prelite krvi.

Zakaj si ne bi pripeli rdeč nagelj — simbol svobode, bratstva in enotnosti in se pridružili kakšnemu shodu, mitingu ali kresovanju! Veliko jih bo.

Taka srečanja niso le prijetna sprostitev, ampak veliko več. So spomin, opomin in predvsem trdna volja, ohraniti to, kar smo na dolgi poti osvobajanja pridobili in želimo ohraniti prihajajočim rodovom.

Vera Peklar

Investicijski program

4. maj

Naše otroke,
naše vnuke moramo seznaniti s tem,
kar je bilo, kakšen je bil naš boj,
kaj smo storili, da bi bila naša dežela
danes takšna, kakršna je.

TITO

Vsem delavcem TGA
upokojencem, štipendistom
in poslovnim partnerjem
želimo prijetno praznovanje
prvomajskih praznikov

V programu aktivnosti za MPPAI smo načrtovali, da bomo dobili gradbeno dovoljenje v oktobru 1985. Ni potrebno posebej razlagati, da je ta dogodek najpomembnejši med vsemi, saj pomeni, da so končane vse aktivnosti potrebne za pričetek fizične izgradnje. Če se ozremo za 10 let nazaj, ko smo se potegovali za isti cilj in če upoštevamo sedanje pogoje gospodarjenja, ki investicijski dejavnosti niso naklonjeni, potem bi se večina morala strinjati z oceno, da so cilji visoko postavljeni, roki kratki in da je organiziran in enoten pristop SOZD UNIAL in porabnikov aluminija z vključevanjem domačih izvajalcev del in dobaviteljev opreme tisti dejavnik od katerega je v največji meri odvisen tok prihodnjih dogodkov. Krog udeležencev, ki se vključujejo v razprave okrog MPPAI se širi, do bistvenega porasta pa bo prišlo ob predložitvi investicijskega programa v javno razpravo. Stekla bo razprava in ocena na strokovnih komisijah in samoupravnih organih znotraj DO in SOZD, ocenjevali pa ga bodo tudi v zunanjih institucijah (komisija za oceno investicij, Inštitut za ekonomiko investicij pri LB - ZB, republiški organi). Osnova za vse bodoče razprave v zvezi z MPPAI bo investicijski program (IP). Izdelan bo v skladu z minimalno metodologijo za izdelavo investicijskih programov, ki je zakonsko predpisana. Inštitut za ekonomiko investicij pri LB - ZB ima izdelano metodologijo za ocenjevanje investicijskih programov, ki od predlagatelja IP zahteva bistveno več informacij kot zakonsko predpisana minimalna metodologija. Razume se, da je vloga banke odločilna, zato ne bo potrebno držati njene metodologije. IP mora dati odgovor na vsa vprašanja v zvezi s projektom pred pričetkom gradnje, v času gradnje in v času obratovanja. Za boljšo predstavo naštejmo naslove glavnih poglavij IP:

- podatki o investitorju
- proizvodni program in kapacitete
- tehnološki proces
- ekološki vidik investicije
- preskrba s surovinami
- preskrba z energijo in vodo
- lokacija
- kadri in socialni pogoji
- predračunska vrednost investicije
- terminski plan
- plan financiranja
- finančna uspešnost po investiciji
- ocena investicijskega programa z obrambnega vidika

Vse misli v IP so usmerjene v dokazovanje resnice, da imamo v SRS pogoje za dolgoročni obstoj in razvoj aluminijske industrije in da je zato nujno modernizirati in povečati zmogljivosti za proizvodnjo primarnega alu-

minija v Kidričevem. Slovenski porabnik ne more računati na cenejšo in zanesljivejšo oskrbo iz drugega vira. Tehnična zasnova MPPAI je čista in ne pričakuje bistvenih pripomb. Zasnova je dolgoročna in upošteva sedanje motnje na področju zagotavljanja virov financiranja v obliki fazne izgradnje. V pogojih visoke stopnje inflacije se lahko postavlja vprašanje realnosti predračunske vrednosti investicije (PVI), ki bo predstavljala po sedanjih ocenah in s podražitvami. Če nismo v stanju slediti cenam porabnih artiklov, kako naj realno ocenimo projekt, ki ni definiran do zadnje podrobnosti. Ne smemo pozabiti, da je pogodba z dajalcem tehnologije postala veljavna šele v marcu 1985 in da je proces projektiranja na strani Aluminium Pechiney komaj stekel. Na te projekte za potrebe IP niti nismo računali ampak delamo na osnovi analognih projektov, ki smo jih deloma dobili v januarju, drugo polovico pa v začetku aprila 85. Z dobavitelji opreme za proizvodnjo anod, čistilnih naprav, procesno vodenje, usmerniških naprav, večnamenskih strojev in druge opreme v elektrolizi sodelujemo dovolj dolgo, da smo dobili ponudbe in razmejili med domačimi in tujimi dobavami. Z zamudo prihajajo informacije edino za sestavljalnico anod, ker sestava dveh različnih anodnih blokov na eni liniji ni vsakdanji primer. Zapoznili dotok informacij od zunaj se odraža v zamudi pri naročanju projekta za gradbene objekte in instalacije in iskanju ponudb domačih izvajalcev del in dobaviteljev opreme. Dosedanje aktivnosti so nastavljene tako, da bo PVI v glavnem pokrita z veljavnimi ponudbami in samo majhen del na osnovi ocenitev.

Pričakujemo lahko, da bodo vse sile zunanjih ocenjevalcev usmerjene v analizo upravičenosti projekta iz narodno — gospodarskega vidika in če je iz narodnogospodarskega vidika smotrno vložiti kapital in električno energijo za proizvodnjo aluminija ter se odpovedati programom, ki bazirajo na uporabi pameti in bi nas naj popeljali iz sedanjih gospodarskih težav. Del odgovora na to bo dan v poglavju finančna uspešnost po investiciji, kjer ne računamo na blesteče učinke zaradi trenutno nizke svetovne cene aluminija in visokih obresti za kredite, ocenjujemo pa, da smo še vedno v veliko ugodnejšem položaju v primerjavi z drugimi industrijami tako na področju proizvodnje surovin kot izdelkov višje stopnje predelave.

Vzporedno z izdelavo IP tečejo ostale aktivnosti za pridobitev gradbenega dovoljenja. Za izdajo lokacijskega dovoljenja je potrebno še samo soglasje republiškega sanitarnega inšpektorja. Za problematiko varstva okolja je formirana posebna delovna

Pred garažami

Varnost kolesarjev v cestnem prometu

Z otoplitvijo vremena bomo na cestnih površinah srečevali vse več voznikov koles z motorjem in kolesarjev. K povečanemu številu kolesarjev je pripomogla tudi visoka cena pogonskih goriv.

V letu 1983 in 1984 so na območju občine Ptuj vozniki koles povzročili 53 prometnih nezgod, zaskrbljujoče je tudi stanje prometne varnosti voznikov koles z motorjem, ki so v letu 1933 in 1984 povzročili 108 nezgod.

Vendar še tako široke cestne površine niso dovolj varne za varen promet vseh udeležencev, če ne upoštevamo prometnih pravil. Vpadnice v mesto so velika nevarnost za kolesarje in voznike koles z motorjem, saj so prometne površine preozke ter ni zgrajenih kolesarskih stez, promet na njih pa je zelo velik. Svoj delež za večjo ogroženost na cestah je napravila tudi zima, ki je poškodovala ceste na določenih odsekih. Upravljalci cest zaradi slabega vremena še niso uspeli popraviti poškodovanega vozišča.

Kolesarjem predlagamo, da si ustrezno opremijo kolo za varno vožnjo, predvsem je važno, da imate na kolesu brezhibni zavori (prva in zadnja zavora) spredaj belo luč, zadaj rdečo luč in rdeč odsevnik ter da so ostali deli v brezhibnem stanju.

V letu 1983 smo v OZD pregledali nad 600 koles ter ugo-

tovili, da je bilo komaj 9 % koles brezhibnih, največ napak je bilo na zavorah in neopremljenosti koles s svetlobnimi napravami.

Akcijo smo izvajali tudi v osnovnih šolah, kjer smo pregledali 1900 koles ter jih je bilo nad 60 % brezhibnih. Velik delež za tako visok procent brezhibnih koles imajo mentorji za prometno vzgojo v osnovnih šolah, ki so organizirali servise za popravilo koles.

Pri vožnji s kolesom vam predlagamo, da ne uporabljate ohlapnih oblačil kajti pri vožnji vam lahko zadnje kolo ali zobnik verige prime oblačilo in si tako ogrozite svojo varnost ali celo povzročite prometno nezgodo.

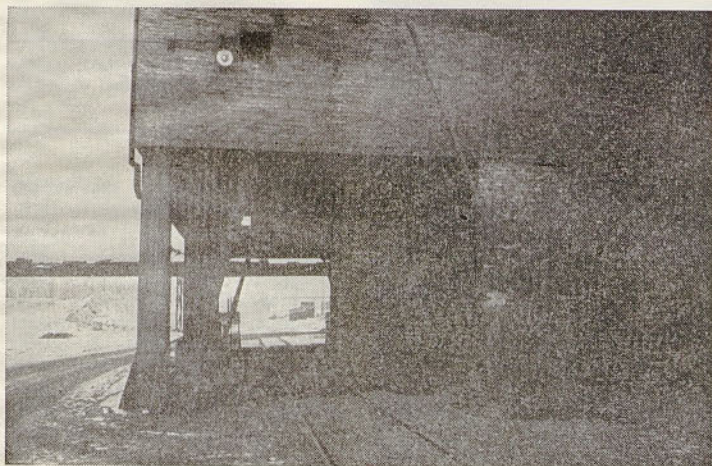
Na delo s kolesom se odpravite pravočasno in v prometu upoštevajte prometna pravila. Predvsem pri spremembi smeri in pri razvrščanju na levo ali desno stran vozišča pravočasno nakažite smer, ter to opravite tako, da ne ovirate drugih udeležencev v prometu.

Pri vključevanju iz stranske ceste na prednostno cesto se vselej prepričajte ali je cesta na katero se vključujete prosta.

NIKOLI NE IZSILJUJTE PREDNOSTI, KAJTI TO VAS LAHKO STANE ŽIVLJENJE.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Razkladalna rampa

Kri so darovali

26. 2. 1985

1. Seruga Franc	1960	Rucmanci 6	390 ccm
2. Skrbnšek Stefan	1959	Tržec 5	300 ccm
3. Florjančič Franc	1942	Moškanjci 64	390 ccm
4. Babšek Drago	1956	Majšperk 30	390 ccm
5. Volgemut Anton	1935	Žabjak 48	390 ccm
6. Bratušek Franc	1934	Šturmovce 28	390 ccm
7. Petek Anton	1961	Mezgovci 39	390 ccm
8. Levanič Janko	1959	Kajuhova 11	300 ccm
9. Kump Franc	1957	Senčak 11	390 ccm
10. Lendero Franc	1957	Apače 297	390 ccm
11. Emeršič Darko	1961	Tovarniška 5	390 ccm
12. Furjan Vjekoslav	1954	Arbajterjeva 7	300 ccm
13. Majcen Janez	1963	Apače 25	390 ccm
14. Danko Anton	1959	Podvinci 102	390 ccm
15. Pukšič Stanko	1959	Mezgovci 36	300 ccm
16. Serdinšek Janez	1951	Lovrenc 65	390 ccm
17. Ranfl Branko	1958	Podvinci 122	390 ccm
18. Zotlar Miroslav	1960	Stojnici 50 a	300 ccm
19. Bukovič Janez	1955	Prekomorskih brigad 9	300 ccm

28. 2. 1985

1. Ogrinc Ivan	1964	Skorba 35	390 ccm
2. Galun Marjan	1963	Kungota 12	300 ccm
3. Vincetič Ivan	1947	Mačinec 33	390 ccm
4. Gregorec Vlado	1949	Podgorci 28	520 ccm
5. Kokol Silvo	1955	Majšperk 13	390 ccm
6. Gaiser Miroslav	1963	Majšperk 30	390 ccm
7. Zamuda Franc	1927	Mihovce 11	520 ccm
8. Kramberger Jože	1956	Lovrenc 27	520 ccm
9. Podpečan Cvetka	1961	Stogovci 65	300 ccm
10. Greif Franc	1954	Trniče 10	390 ccm
11. Lendero Danilo	1961	Apače 104	390 ccm
12. Avguštin Albin	1962	Jelovice 23	390 ccm
13. Vogrinec Stefan	1949	Popovci 17	390 ccm
14. Černezel Anton	1938	Ob železnici 3	390 ccm
15. Letič Janko	1946	Popovci 21	520 ccm
16. Arnuš Franc	1953	Arbajterjeva 9	300 ccm
17. Dolenc Maks	1959	Podložje 80	390 ccm
18. Pišek Janez	1944	Lovrenc 106	300 ccm
19. Serdinšek Anton	1945	Apače 137	300 ccm
20. Sakelšek Marjan	1962	Mladinska 6	300 ccm
21. Colnarič Dani	1950	Apače 169	390 ccm

28. 3. 1985

1. Ivanuša Anton	1937	Mihovci 52	400 ccm
2. Zafošnik Anton	1949	Apače 20	300 ccm
3. Mikša Milan	1961	Mezgovci 51	400 ccm
4. Fišer Stanislav	1961	Slape 13	390 ccm
5. Vrabl Milan	1953	Sp. Hajdina 52	400 ccm
6. Mesarič Radovan	1964	Stogovci 34	390 ccm
7. Lamot Jurček	1952	Trnovci 1	390 ccm
8. Bulatovič Ivan	1956	Kidričevo 13 a	400 ccm
9. Kovačec Anton	1958	Kungota 8	400 ccm
10. Murata Jože	1944	Kidričevo 2	400 ccm
11. Adamčič Marko	1961	Juršičeva 11	300 ccm
12. Jurišević Ivan	1953	Mladinska 3	390 ccm

Bife še vedno dobro obiskan

Veliko časa je bilo potrebno, da smo dobili tudi v naši delovni organizaciji toliko pričakovani bife, kjer imata dve delavki, v času, ko je odprt, polne roke dela.

Prve dneve je bilo veliko obiskovalcev, nekaj tudi takih, ki so prišli iz radovednosti, toda tudi kasneje ni bil obisk dosti manjši. Poleg naših delavcev redno prihajajo tudi delavci drugih delovnih organizacij, ki začasno delajo pri nas. Tem so predvsem dobrodošle malice, pa tudi našim se večkrat prilije sendvič, posebno, če jim malica ni bila všeč ali so pozabili oddati blok zanjo.

Zjutraj prodajo veliko cigaret in kavic. Kasneje prihajajo po mleko (alpsko), kruh, klobase (10 ali 15 dag), tudi sir gre v promet, pa še razni sokovi, coca cola in ostale brezalkoholne pijače.

Tovarišici Antoničeva in Milinovičeva, ki delata v bifeju, sta zadovoljni s svojimi gosti in prometom, saj prodana vsak dan za okrog tri stotine milijone teh drobnih reči, ki so velikokrat dobrodošel dodatek k enoličnim malicam.

Vera Pekljar

Disciplinski ukrepi

1. Jernej PLAVČAK, mat. št. 5896, Delovna skupnost skupnih služb, spal na delovnem mestu, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3 mesece.

2. Darko TOPLAK, mat. št. 6474, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

3. Janko MLAKAR, mat. št. 6502, iz tozd Proizvodnja aluminija, zamudil na delo, izrečen ukrep — opomin.

4. Jože GAJZER, mat. št. 4980, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 2 meseca.

5. Anton ŠPRAH, mat. št. 3326, iz tozd Proizvodnja aluminija, se zaletel s traktorjem Al-1-B v tako, da je poškodoval ohišje vogala, bil na delovnem mestu v vinjenem stanju ter imel neopravičen izostanek, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12 mesecev.

6. Vinko VIDMAJER, mat. št. 4718, iz tozd Proizvodnja aluminija, zamudil na delo, izrečen ukrep — javni opomin.

7. Branko KRAJNC, mat. št. iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

8. Martin VESENJAK, mat. št. 4530, iz tozd Proizvodnja aluminija, vlomil v pločevinasti zaboj za orodje v elektrolizi A, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja v tozd Proizvodnja aluminija.

9. Janez AVGUŠTIN, mat. št. 6699, iz tozd Promet, neopravičeno izostal z dela 2 uri, izrečen ukrep — opomin.

10. Drago ŠTUHEC, mat. št. 5907, iz tozd Promet, neopravičeno izostal z dela 2 uri, izrečen ukrep — opomin.

11. Ivan CAJNKO, mat. št. 6163, iz tozd Promet, neopravičeno izostal z dela 2 uri, izrečen ukrep — opomin.

12. Franc GAŠPER, mat. št. 4223, iz tozd Vzdrževanje, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin, 20 % pavšalne odškodnine.

13. Slobodan JOVANOVIČ, mat. št. 6534, iz tozd Predelava aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3 mesece in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

14. Ivan VINKO, mat. št. 4406, iz tozd Predelava aluminija, ni v celoti opravil svojega dela, izrečen ukrep — javni opomin.

15. Venčeslav TACIGA, mat. št. 6305 iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

16. Franc KUKOVEC, mat. št. 5880, iz tozd Predelava aluminija, nezakonito prilastil družbeno lastnino, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja v tozd Predelava aluminija.

17. Janez ŠTRAFELA, mat. št. 3516, iz tozd Predelava aluminija, nezakonito prilastil družbeno lastnino, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja v tozd Predelava aluminija.

18. Alojz MESAREC, mat. št. 4231, iz tozd Vzdrževanje, hotel odtujiti iz delovne organizacije 2 kom železne mreže, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12 mesecev.

19. Franc RIBIČ, mat. št. 2943, iz tozd Vzdrževanje, bil na delovnem mestu v vinjenem stanju, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo enega meseca.

20. Milan TACIGA, mat. št. 4900, iz tozd Vzdrževanje, neopravičeno izostal z dela, izrečen

ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

21. Janko RANFL, mat. št. 6156, iz tozd Vzdrževanje, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin.

22. Alojz SMOLINGER, mat. št. 3493, iz tozd Promet, predal Francu KUKOVCU 3 kom aluminijaste jermenice, izrečen ukrep — javni opomin.

23. Franc METLIČAR, mat. št. 2690, iz tozd Tovarna glinice — neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

24. Branko SAVIČ, mat. št. 5275, iz tozd Tovarna glinice, neopravičeno izostal z dela 1 uro, izrečen ukrep — javni opomin.

25. Srečko MAROH, mat. št. 5235, iz tozd Tovarna glinice, neopravičeno izostal z dela 2 uri, izrečen ukrep — opomin.

26. Drago BABŠEK, mat. št. 5780, iz tozd Tovarna glinice, ne-

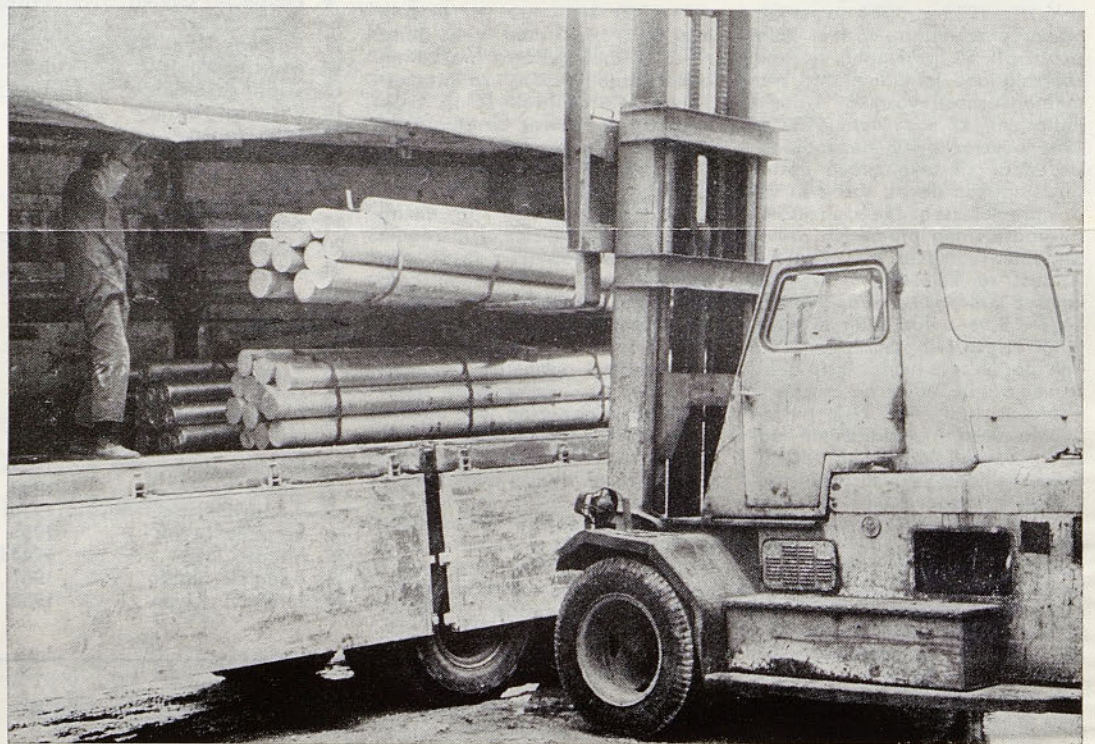
opravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

27. Andrej KOKOL, mat. št. 6234, iz tozd Tovarna glinice, neopravičeno izostal z dela 3 ure, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 2 meseca.

28. Martin EMERŠIČ, mat. št. 6584, iz tozd Tovarna glinice, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12 mesecev in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

29. Franc RAJH, mat. št. 6237, iz tozd Tovarna glinice, zapustil delo med delovnim časom, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev.

30. Rajko SOK, mat. št. 6375, iz tozd Tovarna glinice, predčasno zapustil delovno mesto, izrečen ukrep — opomin. A. Š.

Nakladanje

MPPAI in zaščita okolja

Poleg dolgoročno zagotovljene proizvodnje aluminija z nizko porabo surovin, energije in živega dela, je cilj modernizacije proizvodnje primarnega aluminija v TGA tudi zagotoviti materialno in socialno varnost delavcev TGA na osnovi produktivnega dela v ustreznih delovnih pogojih, prav tako pa tudi zagotoviti ustrežno zaščito okolja, da se ohrani prirodno bogastvo. Kajti tudi proizvodnja aluminija, ki je veljala za velikega osnaževalca okolja, je danes v svetu s tehnološkim razvojem dosegla nivo, ki ji zagotavlja stabilno proizvodnjo z oziranjem na vse večje recikliranje procesnih materialov in ohranjanje okolja. Seveda so bili za rešitev teh problemov vloženi veliki napor, da bi se našle optimalne rešitve tako z vidika tehničnih karakteristik, kakor tudi z vidika investicijskih vlaganj.

Sedanji Söderbergov proces pridobivanja aluminija v TGA onemogoča uvedbo sodobnih tehničnih posegov pri zajemanju in čiščenju plinov, kakor tudi avtomatizacije in racionalnejše porabe energije. Kljub relativno mali kapaciteti proizvodnje aluminija, je zaradi sedaj neučinkovitega zbiranja in čiščenja plinov, bližine naselja, poljedelstva in živinoreje v okolici ter na osnovi podatkov o onesnaženosti ozračja, celotno območje Kidričevega, kljub ugodnim klimatskim pogojem razvrščeno v IV. območje, kjer je zrak onesnažen nad kritično mejo. Upoštevajoč navedena dejstva ter vse dosedanje strokovne analize, je tako iz humanitarnega, kakor tudi iz ekonomske-tehničnega vidika edina prava rešitev v TGA izključitev obstoječe elektrolize A in izgradnja nove elektrolize C s sodobno tehnologijo, ki rešuje tudi ekološke probleme. Torej projekt modernizacije proizvodnje primarnega aluminija pomeni začetek realizacije sanacijskega programa TGA in rešitev tistega dela proizvodnje v TGA, ki je bila z vidika onesnaževanja zraka najbolj kritična. Kljub nekaterim vplivom na okolje, ki bodo ostali kot neposredna posledica investicijskega projekta, bodo na tej lokaciji spremembe ekološkega sistema v pozitivni smeri: v skladu z zakonom o varstvu zraka se bodo poleg novozgrajenih objektov postavile najmodernejše čistilne naprave.

Če govorimo o sodobnem in najboljšem razpoložljivem načinu čiščenja plinov iz elektrolize, je

to sigurno suho čiščenje z aktivno glinico. Ta sistem uporablja lastnost glinice, da adsorbira plinski HF direktno iz suhega, vročega (100°C) plina. Od firme do firme se ta sistem razlikuje le po nivoju avtomatizacije in načina, kako se izvede kontakt med glinico in plinom. Glinica, ki je reagirala, kakor tudi trdni fluoridi in ostali prašni delci se izločijo iz plina v vrečastih filtrih. Zbrana glinica (sekundarna), ki vsebuje vse fluoride in prašne delce, ki izhajajo iz procesa elektrolize, se potem dozira na peči. Celotni proces je pravzaprav zaprt, vsi fluoridi in ostali delci (v glavnem glinica) se izločijo z več kot 99 odstotnim učinkom.

Postavitev sistema za suho čiščenje plinov ob elektrolizi C bo imela naslednji učinek čiščenja oz. emisijo v atmosfero:

- F plin: manj od 0,3 mg/Nm³, v izrednih primerih celo manj od 0,1 mg/Nm³
- F trdni: manj od 0,3 mg/Nm³, v izrednih primerih celo manj od 0,1 mg/Nm³
- skupni prah: manj od 5 mg/Nm³.

Rekonstrukcija elektrolize B seveda pomeni prehodno rešitev, za katero se odločamo, da z minimalnimi vlaganji dosežemo končno zmogljivost in s tem močno izboljšamo uspešnost projekta ter si tako zagotovimo možnosti za dolgoročno rešitev proizvodnje primarnega aluminija v TGA, t. j. izgradnjo 2. faze elektrolize C. Z rekonstrukcijo elektrolize B in glede na majhna finančna sredstva, ki bodo v to elektrolizo vložena, seveda ne bo zagotovljeno ustrezno varstvo okolja. Vendar že prehod iz Söderbergove tehnologije na tehnologijo predpečnih anod pomeni delno sanacijo delovnih pogojev in

zmanjšanje onesnaževanja okolja. Pri predvideni rekonstrukciji peči na predpečne anode bo zmanjšana specifična emisija fluora, prav tako pa ne bo več izločanja katranskih par. Sama konstrukcija peči je sicer zasnovana tako, da jih je možno pokriti in urediti odvlek plinov; v tem primeru je potrebna postavitve enakih čistilnih naprav kot bodo ob elektrolizi C, seveda pa to pomeni ogromna finančna sredstva, ki jih najbrž ne bo na razpolago.

V strukturo projekta MPPAI sodi tudi izgradnja tovarne anod. Tudi ob tem objektu bodo ustrezne čistilne naprave, kjer se bodo čistili plini iz peči za kalcinacijo anod. Izbran je sodoben način čiščenja, ki je bil razvit skupaj z izgradnjo modernih elektroliz in v skladu z vedno večjimi zahtevami po varstvu okolja v svetu.

Proces čiščenja je razdeljen v tri stopnje:

- izločanje prahu
- hlajenje plina
- izločanje katrana.

V sklopu čistilnih naprav bosta dva elektrofiltra. Plin, ki izhaja skozi dimnik v atmosfero vsebuje tako največ 50 mg katrana/Nm³, malo količino SO₂, in male količine fluora. Glede na malo kapaciteto in predvideno ustrezno čiščenje ostankov elektrolita z ostanki anod, predvidevamo, da bodo količine fluora tako male, da ne bodo obremenjevale okolja. Ustrezne meritve emisije iz tovarne anod, ki se bodo opravljale po zagonu, pa bodo pokazale realno emisijo oz. zahtevale morebiti tudi sanacijo s postavitvijo dodatnih čistilnih naprav za zajetje fluora.

Pri vseh stopnjah tehnološkega procesa (to velja predvsem za

rodding), kjer je možno prašenje, bo urejen odvlek z ustreznimi odpraševalnimi napravami.

Sedanje odpadne vode iz TGA ne predstavljajo posebnih kemičnih obremenitev, po realizaciji projekta MPPAI se odpadne vode ne bodo spremenile po količini in sestavi.

S predvidenimi čistilnimi napravami za čiščenje plinov, se bo v TGA močno zmanjšala emisija fluora in prahu. To bo izboljšalo stanje vegetacije v okolici tovarne in tudi stanja v podtalnici, kjer bo manjša možnost onesnaževanja podtalnice s produkti razpadanja organskih snovi in s fluorom, ki lahko tudi zaide v podtalnico s padavinami.

Vzporedno z realizacijo projekta MPPAI, pa bo v TGA potrebno realizirati ureditev predelave oz. neškodljivega odlaganja odpadnih katodnih materialov, da bo tako izločen vpliv tega materiala na podtalnico.

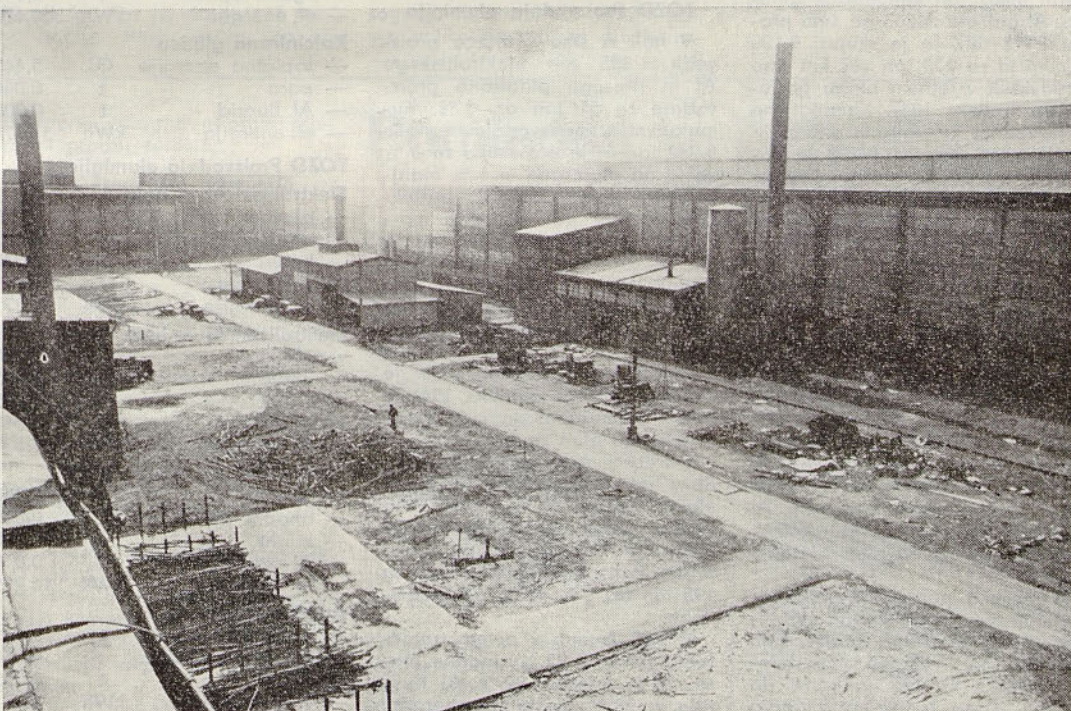
Naj povemo še to, da se v TGA že uvaja sistem kontrole emisije, kakor tudi zasledovanje vpliva tovarne na okolje:

poleg nadzora nad onesnaževanjem zraka, bo uveden tudi nadzor nad onesnaževanjem vode. Predvsem onesnaževanje zraka v TGA nismo nadzorovali. Zadnji čas je, da sedaj, ko se v TGA borimo za realizacijo projekta MPPAI, imamo vsi, kakor tudi družba od nas zahteva, veliko mero ekološke zavesti, kljub temu, da to zahteva navsezadnje velika finančna sredstva.

TGA je na poti, da bo zagotovila dolgoročno proizvodnjo aluminija z majhnim vplivom na okolje in ustrezno rešitvijo problematike delovnega okolja.

Ivana Banič-Kranjčević, dipl. ing.

Dvorišče

(Nadaljevanje z 2. strani)

skupina pri SEPO, ki bo pričela z delom še v tem mesecu in ga lahko pravočasno zaključi. Aktivnosti za soglasje za bvoz opreme so v teku in po naši oceni potekajo brez motenj. Podobna je ocena za pridobitev tujega kredita. Iniciativni sestanek za oblikovanje konzorcije domačih bank je za nami, konzorcij bo ustanovljen še v mesecu aprilu.

Kodrič Ivan, dipl. ing.

Kako smo poslovali

TABLE I. Dinamika poslovanja — indeksi fizičnega obsega

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan poslov. 1985		DOSEŽENO				INDEKS			
		1985		1984		1985		1985/84		1985	
		III	I-III	III	I-III	III	I-III	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
Al hidrat — Al2O3	t	9.065	26.765	7.891	23.803	9.166	24.882	116	105	101	93
Od tega: predelava Al2O3	t	400	1.000	—	637	713	1.461	—	229	178	146
Kalcinirana glinica — red. pr.	t	8.490	24.546	8.160	25.252	8.407	23.008	103	91	99	94
Kalc. glin. — predelava	t	—	—	—	27	—	—	—	—	—	—
Prod. hidr. Al2O3 — red. proiz.	t	—	—	26	26	—	27	—	104	—	—
Prod. hidr. Al2O3 — predelava	t	400	1.000	—	610	713	1.461	—	240	178	146
Skupaj (kalc. glin. + pr. hid.)	t	8.890	25.546	8.186	25.915	9.120	24.496	111	95	103	96
Raztop. vodno steklo — red. pr.	t	954	2.769	797	2.019	1.256	2.240	158	111	132	81
Raztop. vod. stek. — predelava	t	297	863	—	—	27	124	—	—	9	14
Zeolit A — suhi	t	305	895	156	547	210	371	135	68	69	41
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolit. Al — hala A	t	1.754	5.092	1.807	5.268	1.805	5.232	100	99	103	103
Elektrolit. Al — hala B	t	2.055	5.966	2.112	6.223	2.077	6.017	98	97	101	101
Elektrolit. Al — hala B-6P	t	92	268	—	—	96	272	—	—	104	102
Skupaj A+B+B-6P	t	3.901	11.326	3.919	11.491	3.978	11.521	102	100	102	102
Anodna masa	t	2.392	6.864	2.359	6.093	3.406	7.443	144	122	142	108
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
Al formati	t	1.285	3.729	2.176	5.207	1.984	5.674	91	109	154	152
Al formati — za izparilce	t	—	—	256	790	104	394	41	50	—	—
Al žica (E Al + P-11)	t	327	951	67	793	17	162	25	20	5	17
Al trak — ozki za prodajo	t	85	247	62	137	167	306	269	223	196	124
Al trak — ozki za rondelice	t	340	986	266	799	169	564	64	71	50	57
Rondelice	t	170	493	133	385	181	323	136	84	106	66
Al trak — široki za prodajo	t	425	1.233	255	852	124	555	49	65	29	45
Al trak — široki za izparilce	t	212	616	—	—	106	197	—	—	50	32
Izpanilniki	t	85	247	111	272	154	383	139	141	181	155
Al zlitine: gnetne	t	702	2.039	675	2.225	652	2.122	97	95	93	104
livarske	t	743	2.158	322	1.438	1.035	2.598	321	181	139	120
Predzlitine: last. poraba	t	91	263	98	267	91	275	93	103	100	105
za prodajo	t	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
Drugi za kline + stikala	t	8	25	28	140	—	3	—	2	—	12
Tokovodniki za MPPAI	t	85	148	—	—	—	—	—	—	—	—
LIVARNA SKUPAJ	t	4.558	13.234	4.448	13.305	4.784	13.551	108	102	105	102
Od tega: Blagov. proizvod.	t	3.822	11.097	3.801	11.309	4.314	12.118	114	107	113	109
Pretapljanje Al	t	374	1.085	297	591	127	295	43	50	34	27

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu **marcu** 1985. Kolona indeksi v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta ter odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z letnim planom poslovanja 1985.

TOZD Tovarna glinice

Proizvodnja Al hidrata Al2O3 znaša v mesecu marcu 9.166 ton, od tega je predelano 713 ton Al hidrata Al2O3. V prvem kvartalu smo proizvedli 24.882 ton in s to količino nismo dosegli planirane količine za 1.883 ton oz. 7 %, proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta pa smo preseglji za 1.079 ton oz. 5 %.

V tretjem mesecu smo proizvedli 8.407 ton kalcinirane glinice, Al hidrata Al2O3 pa smo prodali 713 ton, to je skupaj 9.120 ton in je za 230 ton več kot smo predvideli v letnem planu poslovanja (indeks 103). Kumulativna proizvodnja kalcinirane glinice in prodanega hidrata Al2O3 je dosežena s 24.496 ton in ne dosega planirane količine za 1.050 ton oz. 4 %, proizvodnje v prvem tromesečju preteklega leta pa ne za 1.419 ton oz. 5 %.

Iz tabele II je razvidno, da smo pri proizvodnji Al hidrata Al2O3 v prvem kvartalu porabili 98 % boksita, 92 % Na hidroksida, 109 % pare, 185 % žganega apna in 110 % električne energije.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo v obdobju I-III preseglji porabo toplotne energije za 1 % in električne energije za 2 %. Poraba pare je enaka planirani, Al fluorida pa smo porabili 66 % manj kot smo predvideli v letnem planu.

V mesecu marcu smo proizvedli 1.256 ton raztopljenega vodnega stekla iz redne proizvodnje (indeks 132) in 27 ton iz predelave (indeks 9). Od januarja do marca znaša redna proizvodnja

2.240 ton, to je 19 % manj kot smo načrtovali in 11 % več kot v istem času preteklega leta, predelava raztopljenega vodnega stekla pa je 124 ton, to je samo 14 % planirane proizvodnje.

Proizvodnja zeolita A-suhega je v tretjem mesecu dosežena z 210 ton (indeks 69), v prvem kvartalu pa znaša 371 ton, to je 524 ton oz. 59 % manj kot smo načrtovali.

TOZD Proizvodnja aluminija

V hali A smo v marcu proizvedli 1.805 ton elektrolitskega Al in preseglji planirano proizvodnjo za 51 ton oz. 3 %. Kumulativna proizvodnja znaša 5.232 ton in je prav tako za 3 % večja od planirane in 1 % manjša kot v prvem kvartalu preteklega leta. V hali B znaša marčevska proizvodnja 2.077 ton in za 22 ton presega načrtovano (indeks 101). V času od I-III smo proizvedli 6.017 ton in za 51 ton oz. 1 % preseglji načrtovano proizvodnjo.

Proizvodnja poskusnih peči je v marcu 96 ton (indeks 104), v prvem tromesečju pa je 272 ton in presega plan za 2 %.

V tretjem mesecu smo proizvedli v hali A, B in B-6P 3.978 ton elektrolitskega Al in s to količino preseglji plan za 77 ton (indeks 102), v prvem kvartalu pa znaša proizvodnja 11.521 ton in je za 195 ton oz. 2 % večja od predvidene.

V hali A smo v prvem tromesečju porabili 95 % anodne mase, 76 % kriolita, 92 % Al fluorida in 98 % električne energije.

TABELA II. Pregled porabljenih najvažnejših surovin na enoto proizv.

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan 1985	DOSEŽENO		INDEKS	
			III	I-III	1	7
			4	5	6	7
TOZD Tovarna glinice						
Al hidrat — Al2O3						
— boksit	t	* 2,649	2,652	2,599	100	98
— Na hidroksid 100 %	t	* 0,13562	0,10263	0,12509	76	92
— para	t	4,450	4,05957	4,83012	91	109
— žgano apno	t	0,0405	0,07668	0,07508	189	185
— el. energija	kWh	360,653	378,797	396,452	105	110
Kalcinirana glinica						
— toplotna energija	GJ	5,445	5,80443	5,49824	107	101
— para	t	0,0402	0,04020	0,04012	100	100
— Al fluorid	t	0,000412	0,00014	0,00014	34	34
— el. energija	kWh	31,174	26,839	31,943	86	102
TOZD Proizvodnja aluminija						
Elektrolitski Al — hala A						
— glinica	t	1,920	1,91989	1,91996	100	100
— anodna masa	t	0,575	0,52405	0,54834	91	95
— kriolit	t	0,030	0,02216	0,02272	74	76
— Al fluorid	t	0,040	0,03463	0,03668	87	92
— el. energija	kWh	17,971	17,518	17,665	97	98
Elektrolitski Al — hala B						
— glinica	t	1,920	1,92035	1,92008	100	100
— anodna masa	t	0,565	0,53206	0,55642	94	98
— kriolit	t	0,025	0,03432	0,02790	137	112
— Al fluorid	t	0,040	0,03584	0,03579	90	89
— el. energija	kWh	17,537	17,081	17,187	97	98
Elektrolitski Al — hala B-6 P						
— glinica	t	1,920	1,91523	1,91972	100	100
— anodni bloki	t	0,600	0,56264	0,57021	94	95
— kriolit	t	0,030	0,03663	0,02574	122	86
— Al fluorid	t	0,040	0,01099	0,01563	27	39
— el. energija	kWh	16,979	16,309	16,651	96	98
Anodna masa						
— petrokoks	t	0,67165	0,65249	0,65156	97	97
— katranska smola	t	0,338015	0,36239	0,36273	107	107
— mazut	t	0,0055	0,00241	0,00183	44	33
— el. energija	kWh	150	118	133	79	89

Dobitnik zlatega znaka

Po telefonu se dogovoriva za zmenek. Brez obotavljanja ali prelaganja za drugič pristane. Pogovarjava se v njegovi pisarni, majhnem prostoru v delu sanitarne, kjer uraduje kot vodja transportne skupine že ves čas odkar so šli iz zelene barake.

Pričakovala sem resnega, zadržanega moža, toda že takoj me preseneti s svojo dobro voljo in humorjem. Pove, da se nerad krega, še manj s kom prepira. »Z ljudmi moraš delati lepo, šele potem lahko pričakuješ uspehe.«

V tovarno je prišel 26. maja 1959. Privabila ga je bližina tovarne. Prej je delal v Celju. Od Podgorca, kjer je doma, pa do Kidričevega pa ni tako daleč in z vlakom so bile vedno ugodne zveze.

Zaposlil se je kot transportni delavec. »Tokrat nas je bilo več. Mehanizacije ni bilo in glavno delovno sredstvo je bila lopata. Težko delo smo opravljali, vendar nismo poznali besed ne bom ali ne morem, ne grem... Sčasoma sem napredoval. Opravil sem tečaj za PKV in KV delavca, kasneje postal vodja transportne skupine. Delo je odgovorno. Razporejам delo, da je pravočasno in kvalitetno opravljeno. To je predvsem razkladanje vagonov in tovarnjakov ter nakladanje teh. Kolikokrat se zgodi, da se česa domislim še doma in takoj odidem do telefona in pokličem v tovarno.

Vsak dan obhodim 10 do 15 delovišč, povsod pa ne morem biti zraven, zato je potreben brigadir ali skupinovodja, ki je odgovoren za svoje ljudi.

Problem je, ker imamo še tudi nekaj zelo mladih delavcev, tudi mladoletnih in tu je odgovornost še toliko večja.

Zgodi se, da je potrebno delati čez polni delovni čas, ljudi pa ni. Včasih je potrebno veliko prepričevanja. Tudi, če kdo odklanja delo, ga skušam najprej na lep način prepričati. Vedno si rečem: »delaj z ljudmi lepo, drugače zgubiš situacijo«. Mi-

Alojz Slodnjak prejema zlati znak

slim, da mi to še kar uspeva. Prijava na disciplinsko je zadnja stvar, ki se je poslužim.

Menim, da v transportu naredimo več s pametjo kot močjo. Delati je potrebno varno, z lahkoto in pravi čas. Opraviti imamo z različnimi tovari, tudi 14 ton tehtajo. Največ, kar smo raztovarjali pa je bilo 48 ton v času rekonstrukcije glinice.

Sedaj, ko poslušam in berem, da aktivnosti za MPPAI potekajo po načrtih, me skrbi, kako bo v naši skupini. Kakšni tovari bodo prihajali, kako nam bo šlo od rok. Spominjam se, da nas je bilo transportnih delavcev 85, ko sem prišel v TGA, zdaj nas je 50 ali 52. Res je, da je več mehanizacije, toda vseeno se mi

zdi da se fizično delo ne spoštuje več.

Ob tem me skrbi še nekaj. Gradili bomo. Popolnoma zaupamo v vodstvo, pa vendar se sprašujem, ali bomo zmogli tako veliko finančno breme. Življenje se nam draži iz dneva v dan, kako bomo živeli potem, če se nam osebni dohodki ne bodo mogli več dvigniti.

Pa še to. Ko gledam te skladovnice aluminija na dvorišču, se sprašujem, kako nam bo uspelo aluminij prodati ob povečani proizvodnji, če se nam že sedaj kopičijo zaloge.

Ob koncu pogovora sva prišla tudi do prostega časa, ki ga moj sogovornik izrablja na zemlji doma, veliko pa tudi za družbeno-

politično delo v krajevni skupnosti, kjer živi. Tudi v delovni organizaciji se nikoli ni otepal funkcij. — Trenutno je predsednik delavskega sveta tozda. Ob vprašanju, če je zlati znak njegovo prvo priznanje, presenečeno ugotovim, da jih ima celo vrsto, (od priznanja za družbenopolitično delo v KS, srebrnega znaka OF, republiškega priznanja za dosežene uspehe pri SLO in DS do medalje dela in še bi lahko naštevala.), vendar ne v delovni organizaciji, zato ima zlati znak posebno mesto v tej zbirki.

»Nikoli nisem mislil, da bom dobil zlati znak, zato sem bil toliko bolj presenečen in vesel.«

Vera Peklarič

(Nadaljevanje s 5. strani)

V hali B smo presegli samo porabo kriolita za 12 %, ostalih surovin pa smo porabili manj kot smo planirali in sicer: anodne mase za 2 %, Al fluorida za 11 % in električne energije za 2 %.

Pri proizvodnji poskusnih peči smo prav tako porabili manj surovin kot smo načrtovali in sicer: anodnih blokov za 5 %, kriolita za 14 %, Al fluorida za 61 % in električne energije za 2 %.

Meseca marca smo proizvedli 3.406 ton anodne mase, to je 1.014 ton več kot smo predvideli (indeks 142). Kumulativna proizvodnja od I-III znaša 7.443 ton in je za 579 ton večja od planirane proizvodnje (indeks 108) in 1.350 ton večja kot v istem času preteklega leta (indeks 122)

Pri proizvodnji anodne mase smo porabili za 7 % več katranske smole, 3 % manj petrolkoks, 67 % manj mazuta in 11 % manj

električne energije napram planirani porabi surovin.

TOZD Predelava aluminija

V livarni in obratu predelave smo v tretjem mesecu proizvedli 4.784 ton različnih livarniških proizvodov ter s to količino presegli načrtovano proizvodnjo za 226 ton oz. 5 %. V prvem kvartalu znaša proizvodnja 13.551 ton in je za 2 % večja od planirane.

Od skupne proizvodnje znaša mesečna blagovna proizvodnja 4.314 ton in presega plan za 718 ton (indeks 113), kumulativna proizvodnja je 12.118 ton in je za 1.021 ton večja kot v planu (indeks 109).

V mesecu marcu smo pretopili 127 ton Al za tuje naročnike, to je 34 % planirane količine, v prvem kvartalu pa znaša pretapljanje Al 295 ton (indeks 27).

Gradivo pripravila: Dragica Leskovar

Dragica Leskovar

Pomladna

Cvet za cvetom se odpira, skoraj bo pomlad pri nas, sonce pogosteje sije, bo ogrela vsako vas.

Spet bo polje oživilo, oživel zeleni gozd, stroji bodo nam zapeli, vpregel spet se kmečki voz.

Kdo še ljubi polje — cvetje, kdo ceniti zna polje, kdo še ljubi ptičje petje, kdo posluša še srce?

Vsi smo kipi — mrzli kamni, več ne vidimo lepote, več ne vidimo pomladi, misli naše so drugod.

Vsi hitimo, vsi mižimo, le denar je takšna stvar, ki prav vsi za njo hitimo, za vse drugo ni nam mar.

Jaz pa ljubim ptičje petje, ljubim travnik, gozd, polje, a živeti moram v bloku, kjer beton obdaja me.

Če denar bi le imela, bi kupila zemljo si, na tej zemlji bi živela, srečna prav do konca dni.
ALBINA OCEPEK

Članke za naslednjo številko Aluminija pričakujemo do 10. maja

Preizkus visokotlačnega kotla v celoti uspel

Petnajstega marca 1985 je bil tlačni preizkus novega parnega kotla s hladnim vodnim tlakom. Obratovni tlak novega kotla znaša 47,6 bara, preizkusni tlak pa je znašal 75 bar. Netesnosti ali deformacij v času preizkusa ni bilo opaziti.

Da je tlačni preizkus v celoti uspel, gre zahvala v prvi vrsti dobro izvedeni montaži, dobremu nadzoru s strani TGA in predstavniku inštituta za varilstvo Ljubljana, ki je pregledal filmske posnetke zvarov in opravil super kontrolo, tako da smo vse napake na zvarnih spojih odkrili pravočasno in tudi odstranili pred tlačnim preizkusom.

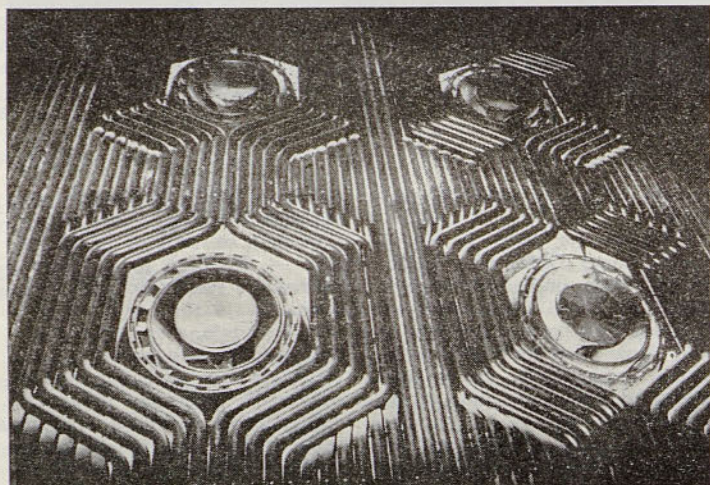
Kotel je tako dejansko pripravljen na zadnjo fazo montaže (merno regulacijske opreme, napajalnega sistema, termične priprave vode, izolacije in delne obzidave).

Na objektu kemične priprave vode in sesalnice pepela so

gradbena dela v zaključni fazi in se predvideva začetek strojne montaže v prvi polovici meseca maja. Strojni del elektro filtra je končan, elektro montaža se bo pričela meseca junija, ker visokonapetostni agregati še niso kompletirani. Za krmiljenje in nadzor je oprema izbrana in sicer krmilni sistemi Simatic S5 — 110 F in Simatic S5 — 135 U firme Siemens. Ker bo aparaturna oprema izdobljena v mesecu avgustu in začetku septembra 1985 je poizkusni pogon kotla predviden za 1. 10. 1985.

Gradbeni odbor za toplifikacijo naselja je na drugi seji ugotovil, da toplifikacija naselja v letu 1985 še ne bo končana. Treba je poudariti, da vzroki za kasnitev niso pri nas, ker bi TGA v kurilni sezoni 85/86 lahko zagotovila količino 5 t/h nizkotlačne pare.

Grobovšek Bojan, dipl. ing.

Gorilniki

Dvajset let Metalurga

Že dolgo smo z Impolom združeni v sozd, a se verjetno še premalo poznamo. Poskusi, da bi združili oba časopisa, so se izjalovili in morda je prav tako, kajti Impolčani so na svojega Metalurga preveč navezani in tudi ponosni. Ne bi ga dali kar tako.

To je bilo čutiti tudi v petek, 5. aprila, na majhni slovesnosti, ko so ob 20-letnici izhajanja Metalurga povabili sodelavce, predvsem pa prvega urednika in zvestega dopisnika, ki mu tudi kot upokojencu ni bila pretežka nobena pot, pa če je bilo potrebno na obisk k sodelavcem tudi med pohorske gozdove.

Z zanimanjem smo prisluhnili besedam očeta Metalurga, tovariša Kovačiča, ki je pred dvajsetimi leti začel pogumno zbirati in zapisovati drobne novice, polne osti, ki so včasih zbudile tako globoko, da je moral na zagovor. Toda pisal je resnico in Me-

talurg je bil zelo bran. Pohvalil je tudi današnjo vsebinsko zasnovo Metalurga, poudaril pa, da bi bilo potrebno še več kratkih informacij, te pa dobiš, če nenehno krožiš med ljudmi. To pa ne more opravljati en sam človek, zato je sindikat že razmišljal o skupini ljudi — iz vsakega tozda po eden, ki bi pomagala uredništvu z zbiranjem informacij. To idejo so z veseljem podprli vsi sodelujoči ter jo zapisali v sklepe in še več — poskušali bodo dobiti tudi novinarja, kajti urednica ne zmore dela sama, saj preveč časa porabi za tehnično urejanje v ptujski tiskarni in Metalurg bo postal 14-dnevnik.

Ob sodelovanju ljudi v razgovoru sem imela občutek, kako drugače gledajo na informiranje kot pri nas in koliko več razumevanja imajo.

Vera Peklar

Družbena samozaščita in SLO

Pomembnejše telefonske številke v TGA:

1. Dežurni gasilec	589
2. Glavna vratarnica	683
3. Postaja milice — Kidričevo	440

Gašenje požarov posameznih gorljivih snovi

POŽARI GORLJIVIH SNOVI so na osnovi uporabe sredstev za gašenje in način gašenja razdeljeni v pet skupin in so označeni z velikimi črkami od A — E.

1. POŽARE TRDIH SNOVI prištevamo v skupino »A« kot so: les, lesenit, papir, volna, umetna tlakna, seno, slama, premog i. t. d.

Trde snovi izgorevajo s plamenom in žarjenjem.

S ČEM GASIMO POŽARE TRDIH SNOVI?

POŽARE snovi iz skupine »A« gasimo z vodo.

KAKO?

GAŠENJE mora biti sistematično. Curek vode moramo naravnati naravnost v žarišče in ne v plamen.

Kadar pa gasimo široke površine ne smemo usmeriti vodnega curka v sredo goriščne površine temveč moramo gasiti v začetku v cik — cak črti od leve proti desni ali obratno. Pokončno stoječe površine (lesene stene) pa začnemo gasiti od spodaj proti vrhu prav tako v obliki cik — cak črte.

2. POŽARE VNETHIVIH TEKOČIN prištevamo v skupino »B« kot so: bencin, nafta, olja, razredčilo, žveplov ogljik, špirit, aceton i. t. d.

Vnetljive tekočine gorijo s plamenom in se morajo najprej segreti do izdatnega hlajenja, nato se morajo nastali hlapi segreti do vnetišča, da se lahko vnamejo.

S ČIM GASIMO POŽARE VNETHIVIH TEKOČIN?

POŽARE snovi iz skupine »B« gasimo: z gasilno peno, gasilnim prahom in CO₂.

3. POŽARE PLINOV prištevamo v skupino »C«, kot so: acetilen, butan, propan, generatorski plin i. t. d.

Plini zgorevajo samo s plamenom in zagorijo z največjo močjo takoj po vžigu, pomešani z zrakom pa eksplodirajo.

S ČEM GASIMO POŽARE PLINOV?

POŽARE snovi iz skupine »C« gasimo z gasilnim prahom in CO₂.

4. POŽARE LAHKIH KOVIN PRIŠTEVAMO V SKUPINO »D« kot so: aluminij, magnezij, elektron, termiž i. t. d.

Naštete snovi gorijo barvno in z bleščicim plamenom.

S ČIM NE SMEMO GASITI POŽAROV LAHKIH KOVIN?

Požare snovi iz skupine »D« gasimo samo s suhimi gasilnimi sredstvi, kot so: pesek, zemlja in posebnim gasilnim prahom.

S ČEM NE SMEMO GASITI POŽAROV LAHKIH KOVIN?

NE SMEMO gasiti z vodo in ne s peno.

5. POŽARE ELEKTRIČNIH NAPRAV IN INŠTALACIJ prištevamo v skupino »D« kot so: elektromotorji, transformatorji, generatorji, električni kabli in druge el. naprave.

S ČIM GASIMO POŽARE EL. NAPRAV IN INŠTALACIJ?

POŽARE na napravah iz skupine »D« gasimo samo s sredstvi, ki niso električno prevodne, škodljive in nevarne za zdravje, to so: gasilni prah, CO₂ in halon.

(se nadaljuje)

HERTIŠ DRAGO

Naša godba dobitnik zlate plakete

Na 8. tekmovanju pihalnih orkestror Slovenije si je 21. 4. 85 v Krškem naša godba pod vodstvom profesorja Antona Horvata priborila zlato plaketo v 3. težavnostni skupini. Ker je to izredno lep uspeh ne samo za godbenike, am-

pak za celotni kolektiv TGA, je prav, da si še naprej v kolektivu vsi prizadevamo za nemoteno delo in obstoj godbe kolektiva TGA.

Več o tekmovanju v prihodnji številki.

Vsem članom godbe iskreno čestitamo in želimo še veliko uspehov.

Poslovodni delavci na dopolnilnem usposabljanju

V skladu z usmeritvami Družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SRS, Gospodarska zbornica Slovenije organizira stalno dopolnilno usposabljanje vseh poslovodnih delavcev s področja gospodarstva in sicer na Brdu pri Kranju (4.—15. 3. 1985).

Naštel bom le važnejše teme:

1. Transfer novega znanja in tehnologija v proizvodne procese
2. Racionalni vidiki uporabe energije, surovin in prostora
3. Investicije in investicijska vlaganja
4. Finance v združenem delu
5. Pridobivanje in delitev dohodka v OZD in presojanje njihovega delovanja z ekonomskega vidika
6. Družbeno planiranje
7. Samoupravno gospodarstvo v mednarodnih ekonomskih odnosih
8. Politika OZD in vloga poslovodnega organa
9. Samoupravno združevanje sredstev, tokovne družbene reprodukcije.

Predavanja so bila na zelo visokem strokovnem nivoju, predavatelji so bili v glavnem doktorji znanosti, ki sicer opravljajo odgovorne funkcije na republiški in zvezni ravni. Na ta način smo, razen načrtovanih tem, dobili iz prve roke informacije o aktualnih problemih v Jugoslaviji, kot so, težave pri izvajanju stabilizacijskega programa, vzroki in posledice zadolženosti v tujini, notranje politične težave, politični procesi, o izubarjih, do pisanja Mladine. Situacija je resnično težka (nameoma je ne bom detaljno opisoval) toda najbolj me moti to, da odgovorni nosilci nimajo enotnega mnenja, kako jo rešiti.

Enotni so le v tem, ko pravijo, da smo mi nosilci (baza) »revolucije«, ki nas čaka.

Moram povdariti, da se je skozi večino predavanj kot nekakšna rdeča nit obravnaval problem TGA. Z zadovoljstvom lahko ugotovim, da uživamo široko podporo in simpatije po celi Sloveniji, kar je potrdilo 28 direktorjev, prisotnih na seminarju. Na drugi strani na žalost ugotavljam, da nekateri odgovorni republiški funkcionarji (imena sem posredoval predsedniku KPO) še

vedno trdijo, da je MPPAI zgrešena investicija in bi denar rajši preusmerili v računalništvo in podobne investicije, ki so za njih pomembnejše. Ni bilo težko zavrniti obtožb na račun koncepta MPPAI, finančne konstrukcije, ekoloških rešitev, klavzule o izvozu, o sami pogodbi s Peciyejem, o regularnosti sporazuma z združevalci sredstev, surovinski in energetski bazi, itd, ker očitki niso bili strokovno utemeljeni in so bolj posledica obupa, ker nam nič ne morejo. Ob tem sem imel še močno podporo baze, zlasti tistih, ki združujejo sredstva za MPPAI.

Kar se tiče ustvarjanja in delitve dohodka gre za spremembo, pri ugotavljanju akumulacije, vrednotenja zalog, kreditni politiki itd. Dosedanji postopek pri določanju poslovnega uspeha ob zaključnem računu je omogočal večini DO umetno ustvarjanje pozitivne bilance, realno stanje je bistveno slabše.

Na področju samoupravljanja se podobno, kot je pripravljen program ekonomske stabilizacije, pripravlja program RACIONALIZACIJE samoupravnih postopkov (nosilec tov. Josip Vrhovec).

Gre za to, da se določeni postopki poenostavijo, pospešijo, da se izognemo formalnim proceduram pri odločanju na zborih, referendumih itd. Povdarek pri odločanju delavcev bo prenesen na delavske svete TOZD in DO (tudi Pravilnik o delovnih razmerjih je možno sprejeti na DS). DO bodo imele večji vpliv na vseh področjih odločanja, kar pomeni, da se je TGA v tem smislu že pozitivno usmerila. Te nove tendence zahtevajo večjo odgovornost in vpliv delegatov DS, direktorjev in strokovnih služb. Odnosi med delavci in vodstveno strukturo naj bi temeljili na ZUPANJU, kar pomeni, da je pri kadrovanju, če hočemo zagotoviti nadaljni razvoj socialističnega samoupravljanja, potrebno upoštevati osnovna kriterija, strokovnost in humanost posameznikov.

Menim, da je seminar koristen in da bi po udeležbi ostalih direktorjev morali organizirati okroglo mizo, kjer bi sprejeli pozitivne usmeritve za TGA.

Ivo Ercegović, dipl. ing.

ZAHVALE

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi mojega očeta se zahvaljujem sodelavcem II. in dnevene izmene za izkazano pomoč, izrečene izraze sožalja, darovano cvetje in obisk na domu.

Vsem skupaj še enkrat iskreno hvala.

Černejšek Maks

Ob mojem odhodu v pokoj se prisrčno zahvaljujem sodelavcem iz tozda Promet za darilo in obisk.

Najlepša hvala osnovni organizaciji sindikata za spominsko darilo in poslovlilne besede.

Vsem želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Franc Pišek

Kadrovske vesti

Delavci, ki so se zaposlili v TGA Kidričevo v mesecu februarju in marcu 1985

V TOZD TOVARNA GLINICE: Drago Bec, Dragoslav Miško, Marjan Strašek, Franc Žitnik, Daniel Koren, Marjan Sebel, Vladimir Vindiš, Herman Krajnc, Marjan Mesarič in Franc Dominc

V TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA: Igor Grajski, Branko Pajek, Stanislav Kovačec, Franc Cafuta, Igor Butala, Janez Plohl, Zlatko Vidović, Jožef Zagorščak, Alojz Kukovec, Joško Kelnarič, Anton Kump, Milan Munda, Stanko Sitar, Jožef Horvat, Janez Bratušek, Franjo Pučko, Franc Veselič, Mirko Mjlošič, Srečko Lozinšek in Drago Bele

V TOZD PREDELAVA ALUMINIJA: Mirko Kocmut

V TOZD VZDRŽEVANJE: Ivan Jerenko, Viktor Krušič, Boris Gorišek, Branko Krošl, Branko Novak, Vladimir Podgoršek, Ciril Horvat, Milan Štumberger in Slako Matjašič

V TOZD PROMET: Alojz Kelc

V TOZD KONTROLA KVALITE: Mojca Cafuta

V DS SKUPNIH SLUŽB: Zlatan Špoljar, dipl. oec., Ana Šalamija, Frančka Murko, Jožica Kirbiš in Ljubomir Kampl, ing.

V TOZD LLBK TRBOVLJE: Zvonko Jevševar, Mika Milovanović, Fikret Mehinović, Marko Matoh, Drago Delić, Emil Crni, Peter Logar, Milentije Andjelović in Vanja Urbanija

IZ JLA SO SE VRNILI: Ivan Ogrič, Stane Horvat, Jože Klopčič, Milan Potočnik, Mujo Karamujić, Marjan Murko, Branko Puklavec, Darko Lozinšek in Midhat Hardović.

UMRLI:

Anton Furjan iz TOZD Tovarna glinice

Ivan Obran iz TOZD Vzdrževanje

Delavci, ki so zapustili delovno organizacijo v mesecu februarju in marcu 1985

IZ TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA: Zef Matič, Franc Veršič, Franc Veselič, Darko Ljubec, Zičir Berisha in Tomaž Habjanič

IZ TOZD PREDELAVA ALUMINIJA: Franc Majcen, Andrej Vidovič in Anton Lešnik

IZ TOZD VZDRŽEVANJE: Dominik Poznič

IZ TOZD LLBK TRBOVLJE: Sifet Kulović

V JLA SO ODŠLI: Janez Cvetko, Rajko Kukovec, Marjan Lampret, Stefan Krajnc, Ivan Gajkošek, Miran Ules, Marjan Sagadin, Andrej Ciglar, Franc Kodrič, Silvo Rihtarič, Branko Frangež, Branko Hertiš, Albin Bedenik, Stanko Kozoderc, Stanislav Hojnik, Martin Kureš, Anton Valant, Boris Kmetič in Martin Grah

UPOKOJENI:

Jurij Kurbas, Franc Felicijan, Maks Svenšek, Ivan Zelenjak in Anton Dvoršak iz TOZD Tovarna glinice

Stanko Kosi, Drago Kovačič, Vincenc Zver, Feliks Kmetec, Zvonko Letonja in Franc Tili iz TOZD Proizvodnja aluminija

Anton Šabeder iz TOZD Predelava aluminija

Vinko Klemenčič, Doroteja Horvat, Ivan Voglar, Ladislav Fajt, Jože Emeršič in Martin Petrovič iz TOZD Vzdrževanje

Franc Bokša iz TOZD Promet Majda Babnik, Marija Murko, Ludvik Burjan iz DS Skupnih služb

Štefanija Planko in Jožefa Šklački iz TOZD LLBK Trbovlje

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža in očeta **ANTONA FURJANA** se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno lepa

hvala osnovni organizaciji sindikata tozda Tovarne glinice in sindikata TGA Kidričevo za pomoč, ki ste nam jo nudili ob tej težki izgubi. Srčna hvala vsem njegovim sodelavcem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi poslednji poti. Hvala godbi na pihala in pevcem TGA ter vsem govornikom za pretresljive besede ob odprtem grobu. Hvala tudi tistim, ki ste ga obiskovali v času težke bolezni v bolnici ter ga tu tolažili. Hvala darovalcem vencev in cvetja in za pomoč, ki ste nam jo nudili od sosedov do vseh njegovih sodelavcev. Zgubili smo dobrega moža in ateka, ki se nam ne bo nikoli več vrnil, pa nam ostane tolažba, da v tem, kar se nam je zgodilo, nismo osamljeni. Če boste kdaj obiskali njegov poslednji dom, vam že vnaprej prisrčna hvala!!

Neutolažljiva žena Štefanija, hčerka Kristina, sinova Miran in Milan ter ostalo sorodstvo.

Veš, komunist, svoj dolg?

To je eno izmed številnih vprašanj, ki smo si jih komunisti postavili na akcijski konferenci ZK SOZD Unial v mesecu marcu, ko smo ocenjevali uresničevanje usmeritev lanske problemske konference. Zaključke smo objavili v prejšnji številki Aluminija, v tej pa preberite zaključke in sklepe stalne akcijske konference ZK TGA, ki je bila 28. 2. 1985

1. SAK ugotavlja, da so bile naloge opredeljene v letnem programu dela v glavnem opravljene, za kar ima zasluge predsedstvo SAK ZK TGA in OOKZ v tozdih in DSSS.

2. Pri nadaljnjem delu SAK ZK TGA je potrebno še izboljšati in okrepiti akcijsko učinkovitost OOKZ v TGA in poskrbeti za utrjevanje medsebojne povezanosti delavcev v DO in v SOZD.

3. ZKS v TGA si bo prizadevala za kadrovske krepitve s člani kolektiva, predvsem mlajšimi, ki uživajo ugled med delavci TGA.

4. SAK ZK TGA se bo povezala z OK ZKS Ptuj in predlagala, da pripravi za člane ZKS v TGA enoten program idejnopolitičnega izobraževanja s ciljem povečati idejnopolitično usposobljenost članov ZK TGA.

5. Izboljšati je potrebno sedanjo informiranost članov ZK v DO. V ta namen je potrebno urediti koordinacijo dela med OOKZ v TGA in OK ZKS Ptuj ter doseči, da se materiali in za-dolžitve s strani OK ZKS Ptuj dostavljajo OOKZ TGA preko tajništva DPO v DO.

6. Stalno spremljati delovanje na osnovi programa in Statuta OOKZ po tozd in izpolnjevanje nalog OOKZ in vsakega člana ZK ZKS in ZKJ, ter ostalih aktivnosti. Na osnovi opravljanja oz. neizvrševanja nalog izvajati diferenciacijo med člani.

7. Prenehati s posploševanjem odgovornosti članov ZKS pa tudi nečlanov in vodilnih in vodstvenih delih, kakor tudi na vseh ostalih delih.

Dajmo odgovornosti vedno IME IN PRIIMEK!

8. ZKS v TGA bo nudila vsestransko podporo strokovnemu timu in vodstvu DO pri uresničevanju programa MPPAI.

9. ZKS v DO bo vztrajala, da se izdela takšen sistem nagradovanja po delu, ki bo dejansko stimuliral delavce za boljše in

kvalitetnejše delo in bo temeljil na realnih oz. strokovno utemeljenih kriterijih.

10. ZKS si bo prizadevala za popolno enotnost kolektiva v izvajanju vseh nalog (poudarjena mora biti vloga DO).

11. OOKZS po tozd in SAK ZK TGA bodo izpeljale aktivnosti za povečanje tehnološke in delovne discipline, za boljši odnos do delovnih sredstev in racionalnejšo porabo vseh družbenih sredstev (sklepanje pogodb, službena potovanja, poslovna kosila, uporaba službenih vozil, poraba različnih materialov in rezervnih delov, čuvanje materiala itd.)

12. Za izboljšanje delovanja delegatskega sistema DO je potrebno doseči bistveno boljšo koordinacijo med delegacijami v tozd in DSSS in strokovnimi službami.

13. Komiteje za SLO in DS v tozd in odbor v DSSS ter vse delavce je potrebno v večji meri kot dosedaj usposabljati za operativno delo na področju obrambnih priprav in družbene samozaščite.

14. Služba za zavarovanje DO se mora kadrovske in tehnično okrepiti.

15. Evidentiranje možnih kandidatov za funkcije ZKS na vseh nivojih se nadaljuje.

16. OOKZ po tozd in DSSS naj obravnavajo delo ZSMS v svojem okolju. Zaključki razprav bodo osnova za akcijsko konferenco ZK TGA na temo »delo mladine v TGA«.

17. ZKS bo sledila socialnemu položaju delavcev v DO in na osnovi rezultatov dela dajala pobude za izboljšanje tega stanja.

18. Sprejeti program dela SAK TGA za leto 1985 je potrebno izpeljati na vseh nivojih tako v ZKS, kot v ostalih DPO, samoupravnih organih in vodstvenih ter vodilnih strukturah.

Komisija za zaključke in sklepe

Aktivna rekreacija ponovno v Crikvenici

V našem domu v Crikvenici se letos nadaljuje aktivna rekreacija. Prva skupina si je pod vodstvom rekreatorja že nabrala novih moči za naporno delo.

V kadrovske socialni službi pravijo, da lani ni bilo niti enega nezadovoljnega, žal pa ugotavljajo, da se iz leta v leto vse manj zanimajo za aktivno rekreacijo prav tisti (predvsem so to starejši), ki so je najbolj potrebni.

V tozdu Proizvodnja aluminija, kjer so najtežji delovni pogoji, se jih prijavi le pet do sedem v eno skupino, čeprav bi se jih lahko tudi trinajst.

Vse več pa je mladih, z minimalnimi pogoji, ki bi radi na aktivno rekreacijo. Poskušali bomo ugotoviti, zakaj tako. Je predaleč, težko odidete od doma, je delo, ki ga opravljate doma tisto, ki vas ovira, da bi šli vsaj za 10 dni v drugo okolje, so morda pravila obnašanja zastavljena prehudo.

Poglejmo jih:

Na 12. seji dne 8. 4. 1985 je Delavski svet TGA pod točko 14 sprejel naslednji

s k l e p

1. Udeleženec rekreacije mora prihajati k aktivni rekreaciji točno ob določenem času — urniku.

2. S seboj je dolžan prinesiti športno opremo (trenirka, copate ipd.), ki jo odredi rekreator.

3. Med časom, določenim za izvajanje rekreacije, udeleženec ne sme zapuščati aktivne rekreacije brez dovoljenja rekreatorja.

4. V času rekreacije je udeleženec dolžan upoštevati navodila rekreatorja.

5. Pitje alkohola med izvajanjem rekreacije ni dovoljeno.

6. Eventualne probleme mora udeleženec reševati z rekreatorjem.

V primeru, da se udeleženec ne ravna po navedenih pravilih ali da v času aktivne rekreacije razgraja, se pretepa ali se kako drugače neprimerno vede do drugih udeležencev ali rekreatorja, je rekreator dolžan takega udeleženca napotiti v TGA in delavec je dolžan naslednji dan npričeti z delom. Dolžnost rekreatorja pa je takoj telefonično, za tem pa tudi pisмено obvestiti tozd, iz katerega je delavec ter podati prijavo za uvedbo disciplinskega postopka. Delavec, zoper katerega je izrečen disciplinski ukrep, nima pravice 5 let udeležbe na aktivni rekreaciji.

Tako prijetno je bilo lani

Prenovljena restavracija

Od srede, 10. aprila 85 je ponovno odprta naša restavracija, ki so jo v nekaj mesecih funkcionalno in estetsko prenovili.

Nekoč temačna točilnica se je spremenila v prijeten pro-

stor, ki mu daje naravni les, iz katerega je vsa oprema, izredno domačnost. Jedilnica in posebna soba sta takšni, da bodo tam radi posedeli tudi bolj zahtevni gostje, posebno še, če jim bodo postregli z domačimi specialitetami.

Točilnica je odprta vsak dan (razen ponedeljka) od 7. do 22. ure, jedilnica pa od 11. do 22. ure. Posebna soba

je namenjena manjšim skupinam ali zaključenim družbam. Osebe restavracije opozarja in sebi obenem, da skupine prijavitte nekoliko prej, da se lahko bolje pripravijo, kajti na zalogi nimajo vedno vsega.

V teh prvih dneh so delavci obrata družbene prehrane zadovoljni v prenovljenem okolju in želijo si, da bi to ure-

jenost obdržali — vsaj zdaj je opaziti, da obiskovalci pazijo na čistočo in red, vendar kako dolgo ...

Pa pogledjte še vi v menzo. Poskusite kavo aluminij, kapučino, naročite hot dog ali celo nekaj po naročilu. Izbi-rate lahko med mnogimi alkoholnimi pijačami ali naročite kar brezalkoholni napitek.

Vera Peklar